

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
комунального закладу
«Золотоніська спеціальна школа
Черкаської обласної ради»
Т.М. САХНО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
комунального закладу
«Золотоніська
спеціальна школа
Черкаської обласної ради»

ПОГОДЖЕНО:
протокол засідання
педагогічної ради
від 31.08.2021 р. №6

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. Призначення спеціальної школи та засоби його реалізації_____	3
РОЗДІЛ II. Опис «моделі» випускника школи _____	9
РОЗДІЛ III. Цілі та задачі освітнього процесу спеціальної школи__	12
РОЗДІЛ IV. Особливості організації освітнього процесу_____	18
РОЗДІЛ V. Навчальний план та його обґрунтування_____	22
РОЗДІЛ VI. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми_	29
РОЗДІЛ VII. Програмно – методичне забезпечення освітньої програми_____	31

РОЗДІЛ І.

Призначення спеціальної школи та засоби його реалізації

Комунальний заклад «Золотоніська спеціальна школа Черкаської обласної ради» – заклад загальної середньої освіти, що забезпечує реалізацію права дітей з порушеннями інтелекту на здобуття освіти.

Навчальний заклад у своїй діяльності керується законом України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державним стандартом початкової загальної освіти для дітей з особливими потребами, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2013 р. № 607, Державним стандартом початкової освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1392 із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 7 серпня 2013 року № 538, постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2003 № 585 «Про встановлення тривалості здобуття освіти у закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами», наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 р. № 144, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.03.2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів», наказом Міністерства освіти і науки України від 01.08.2018 р. № 831, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 16 серпня 2018 р. за № 945/32397 «Про затвердження порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти», Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.04. 2021 р. № 285-р. «Про

затвердження Національного плану дій з реалізації Конвенції про права осіб з інвалідністю на період до 2025 року», Концепції Нової української школи, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», наказу Міністерства освіти і науки України від 30.10.2020 № 148 «Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи якості освіти у закладах загальної середньої освіти», Державним стандартом базової середньої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти», наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 березня 2002 р. за № 229/6517 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», наказом Міністерства освіти і науки України від 23.04.2019 р. № 536, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 22 травня 2019 р. за № 547/33518 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти», Положенням про спеціальну школу, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 р. № 221, постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. № 586 «Про порядок зарахування дітей на цілодобове перебування до закладів незалежно від типу, форми власності та підпорядкування», постановою Головного державного санітарного лікаря України від 23.04.2021 № 4 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони

здоров'я України від 25.09.2020 №2205, Положенням про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08. 09. 2020 № 1115, наказами та листами МОН щодо організації протиепідемічних заходів, нормативно-правовим забезпеченням Нової української школи, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

*Перелік освітніх галузей для 1-4 класів,
які працюватимуть за Новою Українською Школою:*

- «Мовно-літературна» галузь реалізується через навчальні предмети «Українська мова та літературне читання»;
- «Математична» реалізується через навчальний предмет «Математика»;
- «Природнича, соціальна і здоров'язберезувальна, громадянська та історична» галузь реалізується через навчальний предмет «Я досліджую світ»;
- «Технологічна та інформатична» галузь реалізується через навчальний предмет «Трудове навчання»;
- «Мистецька» галузь реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво»;
- «Фізкультурна» галузь реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

Перелік освітніх галузей для 5-10 класів:

- Освітня галузь «Мова і література» реалізується через навчальні предмети «Українська мова і українська література»;
- Освітня галузь «Математика» реалізується через навчальний предмет «Математика»;
- Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети «Природознавство», «Географія» та «Фізика і хімія у побуті»;
- Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети «Історія України», «Основи правознавства» та «Я у Світі»;

- Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через навчальні предмети «Фізична культура» та «Основи здоров'я»;
- Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» та «Інформатика»;
- «Мистецька» галузь реалізується через навчальні предмети «Образотворче мистецтво» та «Музичне мистецтво».

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів, окреслених Типовими освітніми програмами.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує

рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Головною метою навчального закладу є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

Головними завданнями навчального закладу є:

- забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;
- виховання громадянина України;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;
- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток пізнавальних здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб;
- формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві;

- розвиток природних здібностей і обдарувань, творчого мислення вихованців, здійснення їх допрофесійної підготовки, формування соціально адаптованої особистості;
- сприяння засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяння фізичному і психічному розвитку дітей;
- забезпечення у процесі навчання й виховання системного кваліфікованого психолого-педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я та особливостей психофізичного розвитку учнів.

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи. Навчальний заклад несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за безпечні умови освітньої діяльності та дотримання державних стандартів освіти.

У відповідності до чинного законодавства навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів спеціальних загальноосвітніх програм двох ступенів освіти:

I ступінь - початкова освіта - 1-4 класи;

II ступінь - базова середня освіта - 5-10 класи.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Положенням про спеціальну школу та окреслено у відповідних освітніх програмах. Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту програм для дітей з особливими освітніми потребами. Підвищенню ефективності освітнього процесу у школі сприяє корекційно-розвиткова складова інваріантної частини навчальних планів, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями: корекція пізнавальної діяльності, формування навичок просторового орієнтування, практичне використання знань, умінь і навичок, розвиток комунікативної діяльності і творчості та фізичний розвиток.

У навчальному закладі створені та функціонують: предметні методичні об'єднання, психологічна та соціальна служба.

Ефективному управлінню якості освітньої діяльності в школі сприяють система ІСУО та програма КУРС Школа.

РОЗДІЛ II

Опис «моделі» випускника школи

Випускник нашої школи – це особистість – людина вихована, компетентна, соціально-адаптована, культурна та творча, яка здатна успішно адаптуватися в соціумі.

Уся діяльність педагогів закладу спрямована на вивчення й упровадження теоретичних засад компетентної освіти, на використання різноманітних прийомів, методів навчальної та виховної діяльності на всіх ступенях навчання й виховання, які сприяють формуванню життєвої компетентності учнів, на впровадження моделі випускника, орієнтованої на розвиток ключових життєвих компетентностей, які необхідні для успішної життєдіяльності.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Концепцією Нової української школи належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано

пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

б) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної

поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

РОЗДІЛ III

Цілі та задачі освітнього процесу спеціальної школи

Навчальний заклад забезпечує здобуття освіти, професійну орієнтацію та підготовку, проводить корекційно-розвиткову роботу з дітьми, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку та умови проживання.

Враховуючи призначення і місце школи в освітньому просторі школа працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової та основної загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;

- розвивати пізнавальні здібності, компетентності та наскрізні уміння відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб;
- формувати цінності та розвивати самостійність, творчість, пізнавальну активність, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві;
- розвивати природні здібності і обдарування, творче мислення вихованців, здійснювати їх допрофесійну підготовку, формувати соціально адаптовану особистість;
- сприяти засвоєнню учнями норм громадянської етики та загальнолюдської моралі, міжособистісного спілкування, основ гігієни та здорового способу життя, початкових трудових умінь і навичок;
- сприяти фізичному і психічному розвитку дітей;
- забезпечувати у процесі навчання й виховання системного кваліфікованого психолого-медико-педагогічного супроводу з урахуванням стану здоров'я особливостей психофізичного розвитку учнів.

Місія навчального закладу полягає в тому, щоб допомогти кожному вихованцю усвідомити сенс власного життя, визначити його концепцію, оволодіти необхідними знаннями, уміннями й навичками, постійно шукаючи відповіді на питання, що визначають орієнтири в його розвитку.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державних стандартах, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко,

		<p>лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іноземних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іноземні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження;

		<p>відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

- «Екологічна безпека й сталий розвиток»,
- «Громадянська відповідальність»,
- «Здоров'я і безпека»,
- «Підприємливість і фінансова грамотність».

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими над предметними темами, які допомагають формуванню в учнів

уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою:

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- Урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- Урок корекції основних компетентностей;
- Комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

РОЗДІЛ IV

Особливості організації освітнього процесу

Режим роботи закладу: п'ятиденний навчальний тиждень, одна зміна. Заняття розпочинаються о 8.30 год., їх проводять уроками. Між ними одна перерва 30 хв., три перерви по 15 хв., дві перерви по 10 хв. та 20 хв. Завдяки цьому досягається оптимальна збалансованість між навчальною діяльністю та відпочинком учнів.

Розклад дзвінків(1 клас)

<i>Уроки</i>	<i>Початок</i>	<i>Кінець</i>	<i>Тривалість</i>
1-й урок	08.30	09.05	35 хв.
перерва	09.05	09.20	15 хв.
2-й урок	09.20	09.55	35 хв.
перерва	09.55	10.10	15 хв.
3-й урок	10.10	10.45	35 хв.
перерва	10.45	11.15	30 хв.
4-й урок	11.15	11.50	35 хв.
перерва	11.50	12.05	15 хв.
5-й урок	12.05	12.40	35 хв.
перерва	12.40	12.55	15 хв.
6-й урок	12.55	13.30	35 хв.
перерва	13.30	13.45	15 хв.

Розклад дзвінків (2-4 класи)

<i>Уроки</i>	<i>Початок</i>	<i>Кінець</i>	<i>Тривалість</i>
1-й урок	8.30	9.10	40 хв.
перерва	9.10	9.25	15 хв.
2-й урок	9.25	10.05	40 хв.
перерва	10.05	10.20	15 хв.
3-й урок	10.20	11.00	40 хв.
перерва	11.00	11.30	30 хв.
4-й урок	11.30	12.10	40 хв.
перерва	12.10	12.25	15 хв.
5-й урок	12.25	13.05	40 хв.
перерва	13.05	13.20	10 хв.
6-й урок	13.20	14.00	40 хв.
перерва	14.00	14.20	20 хв.
7-й урок	14.20	15.00	40 хв.

Розклад дзвінків (5-10 класи)

<i>Уроки</i>	<i>Початок</i>	<i>Кінець</i>	<i>Тривалість</i>
1-й урок	8.30	9.15	45 хв.
перерва	9.15	9.30	15 хв.
2-й урок	9.30	10.15	45 хв.
перерва	10.15	10.30	15 хв.
3-й урок	10.30	11.15	45 хв.
перерва	11.15	11.45	30 хв.
4-й урок	11.45	12.30	45 хв.
перерва	12.30	12.45	15 хв.
5-й урок	12.45	13.30	45 хв.
перерва	13.30	13.40	10 хв.
6-й урок	13.40	14.25	45 хв.
перерва	14.25	14.45	20 хв.
7-й урок	14.45	15.30	45 хв.

Тривалість уроків у 1-му класі – 35 хв., 2-4-х класах – 40 хв., 5-10-х класах – 45 хв. Корекційно-розвиткові та факультативні заняття проводяться за окремим розкладом після навчальних занять з обов'язковою перервою. Облік додаткових годин, відведених на індивідуальні та групові заняття, здійснюються на окремих сторінках класного журналу. Тематику занять визначає вчитель, виходячи з необхідності відпрацювання певного програмового матеріалу. Оцінювання навчальних досягнень учнів не проводиться. Проведення індивідуальних та групових занять відбувається з урахуванням щоденного навантаження учнів кожного класу.

Фізкультурно-оздоровчі заходи у позаурочний час мають велике значення у корекції недоліків фізичного розвитку дітей з інтелектуальними порушеннями. Особливо учні 1-10 класів потребують спеціальних занять, спрямованих на корекцію і компенсацію наявних у них недоліків фізичного розвитку і моторики. Тому, у школі проводяться корекційні заняття з лікувальної фізкультури в позаурочний час відповідно до складеного графіка. Основною метою предмету «Лікувальна фізкультура» є: гармонізація психофізичного розвитку учнів, корекція його порушень і створення передумов

соціальної адаптації школярів. Лікувальна фізкультура проводиться згідно з відповідною корекційно-розвитковою програмою та типовим навчальним планом із урахуванням індивідуальних особливостей психофізичного розвитку дитини під лікарсько-педагогічним контролем.

Логопедичні заняття проводяться групами та індивідуально в позаурочний час. Групи комплектуються з урахуванням однорідності мовних порушень учнів по 4-6 осіб. З учнями, які мають тяжкі порушення мовлення проводяться індивідуальні заняття. Тривалість групових занять – 45 хвилин, індивідуальних – 15-20 хвилин.

Години самопідготовки визначено згідно листа МОН України «Про характер домашніх завдань учнів загальноосвітніх навчальних закладів» № 1/9-651 від 29.10.2007 та наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14 березня 2013 р. за № 410/22942 «Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів». Тривалість годин самопідготовки у 5-10 класах – 1 год. 45 хв. У 1-4 класах проводять годину навчально-пізнавальної діяльності.

Освітній процес 2021/2022 н.р. у закладі буде організований з урахуванням вимог постанови Головного державного санітарного лікаря України від 23.04.2021 № 4 «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 №2205, наказів та листів МОН щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину.

Відповідно ст. 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту», освітній процес у закладах середньої освіти розпочинається 1 вересня і закінчується не пізніше 1 липня наступного року. Структура і тривалість

навчального року (тривалість навчальних занять, поділ на семестри та режим роботи) визначаються педагогічною радою закладу освіти у межах часу, передбаченого освітньою програмою, відповідно до обсягу навчального навантаження, встановленого відповідним навчальним планом, та з урахуванням вікових особливостей. Тривалість канікул протягом навчального року не повинна становити менш як 30 календарних днів, кількість навчальних днів не менше 175 робочих днів. Навчальний рік розпочинається 01 вересня 2021 року і закінчується 10 червня 2022 року.

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 24 грудня 2021 року;

II семестр – з 10 січня по 10 червня 2022 року.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

- осінні – з 25.10 по 31.10.2021 року;
- зимові – з 25.12.2021 року по 09.01.2022 року;
- весняні – з 21.03 по 27.03.2022 року.

Зарахування, відрахування та переведення учнів до наступних класів здійснюється у відповідності з Порядком зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття спеціальної загальної середньої освіти, відповідно до наказу МОН України «Про затвердження Порядку зарахування осіб з особливими освітніми потребами до спеціальних закладів освіти, їх відрахування, переведення до іншого закладу освіти» від 01.08.2018 року № 831.

РОЗДІЛ V

Навчальний план та його обґрунтування

Навчальні плани комунального закладу «Золотоніська спеціальна школа Черкаської обласної ради» складено відповідно до Типових навчальних планів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями:

I ступінь (1 клас) – за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 26.07.2018 р. № 816 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1 класів з інтелектуальними порушеннями»;

I ступінь (2 клас) - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 02.07.2019 р. № 917 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 2 класу з порушеннями інтелектуального розвитку»;

I ступінь (3 клас) - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 01.04.2020 р. № 467 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 3 класу з порушеннями інтелектуального розвитку»;

I ступінь (4 клас) - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 29.01.2021 р. № 121;

II ступінь (5-10 класи) - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627 (додаток 18).

Мережа класів:

Класи	Паралелі	Учні
1	1	6
2	1	7
3	1	7
4	1	9
<i>Усього</i>	<i>3</i>	<i>29</i>
5	1	10
6	1	10
7	1	8
8	1	8
9	1	7
10	1	10
<i>Усього</i>	<i>6</i>	<i>53</i>
<i>Разом</i>	<i>9</i>	<i>82</i>

Якість загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної так і варіативної складової навчального плану. Враховуючи особливості розвитку, інтереси, індивідуальні освітні потреби учнів, а також рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення спеціальної школи,

години варіативної складової передбачаються на індивідуальні та групові заняття:

- для учнів 1 класу – за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р.;
- для учнів 2 класу - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 02.07.2019 р. № 917;
- для учнів 3 класу - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 01.04.2020 р. № 467;
- для учнів 4 класу - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 29.01.2021 р. № 121;
- для учнів 5-10 класів згідно з Типовими навчальними планами затвердженими МОН України від 12.06.2018 р. № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами», відведено додаткові години варіативної складової на факультативи: «Формування духовно-моральних цінностей» (5-6 класи), «Основи психології» (7-8 класи) та «Етика і психологія сімейного життя» (9-10 класи), які проводяться в позаурочний час. Факультативні заняття дають можливість підвищити психологічну культуру всіх учасників освітнього процесу.

Підвищенню ефективності освітнього процесу у школі сприяє корекційно-розвиткова складова інваріантної частини навчальних планів, якою регламентується організація системної реабілітаційної роботи з учнями: корекція пізнавальної діяльності, формування навичок просторового орієнтування, практичне використання знань, умінь і навичок, розвиток комунікативної діяльності і творчості та фізичний розвиток. Зміст корекційно-розвиткових занять спрямований на вирішення специфічних завдань,

зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів і реалізується у школі через навчальні предмети: розвиток мовлення та соціально-побутове орієнтування. Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури та ритміки, які реалізуються у школі через навчальні предмети.

Школа, виходячи з місцевих вимог, обрала профілі трудового навчання, які максимально відповідають виробничій спрямованості даної місцевості, дозволяють забезпечити працевлаштування та подальше навчання випускників (столярна справа, швейна справа, квітникарство). Трудове навчання організовується на базі навчальних майстерень, навчально-дослідних ділянках, теплиці згідно Положення про спеціальну школу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 року № 221 та наказу МОН України «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів» та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» від 20.02.2002 № 128.

Для організації трудового і професійного навчання учні 5-10 класів діляться на групи:

5 клас - (7 год. швейна справа, 7 год. столярна справа);

6 клас - (8 год. швейна справа, 8 год. столярна справа);

7 клас - (8 год. швейна справа, столярна справа);

8 клас - (8 год. квітникарство, 8 год. швейна справа);

9 клас - (11 год. квітникарство);

10 клас - (18 год. швейна справа, 18 год. столярна справа).

Комплектування груп здійснюється з урахуванням інтелектуальних та фізичних можливостей учнів та рекомендацій лікарів.

Навчальний план
комунального закладу «Золотоніська спеціальна школа
Черкаської обласної ради» на 2021/2022 навчальний рік
Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класі				
		1	2	3	4	Разом
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7	7	7	7	28
Математика	Математика	4	4	4	4	16
Природнича Соціальна і здоров'я- збережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	4	4	4	15
Технологічна	Трудове навчання	2	2	2	2	8
Інформатична						
Мистецька	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		21	22	22	22	87
Корекційно- розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4	4	4	16
	Лікувальна фізкультура	1	1	1	1	4
	Ритміка	1	1	1	1	4
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	8
Разом		8	8	8	8	16
Варіативна складова						
Додаткові години на вивчення окремих предметів	Українська мова	1	1	2	2	6
	Математика	1	1	1	1	4
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		20	21	22	22	85
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31	32	33	33	129
Всього годин з поділом на групи		31	32	33	33	129

Навчальний план
комунального закладу «Золотоніська спеціальна школа
Черкаської обласної ради» на 2021/2022 навчальний рік
Інваріантна складова

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах						
		5	6	7	8	9	10	Разом
Мови і література	Українська мова	3	3	3	3	2	2	16
	Українська література	2	2	2	2	2	2	12
Суспільствознавство	Історія України	-	-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	1	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	5	4	4	4	4	25
Природознавство	Природознавство	1	1	1	2	2	-	7
	Географія	-	2	1	2	2	-	7
	Фізика і хімія в побуті	-	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	4
Технології	Трудове навчання	7/7	8/8	8/8	8/8	11	18/18	60/49
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	-	5
	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	12
Усього		24	27	29	31	31	31	173
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	2	12
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	1	6
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	2	2	12
Разом		5	5	5	5	5	5	30
Варіативна складова								
Факультатив	Формування духовно-моральних цінностей	1	1	-	-	-	-	2
	Основи психології	-	-	1	1	-	-	2
	Етика і психологія сімейного життя	-	-	-	-	1	1	2

Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	25	28	30	32	32	32	179
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30	33	35	37	37	37	209
Всього годин з поділом на групи	37	41	43	45	37	55	258

РОЗДІЛ VI

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні школи розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє спостерігати за тим, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності школи відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників, форма проходження на вибір учителя – не менше 120 годин, якщо завершення атестації припадає на 2022 рік, не менше 150 годин, якщо завершення атестації припадає на 2023 або наступні роки, атестація – 1 раз на 5 років, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, тренінгах, онлайн-курсах);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно- правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, бібліотека, їдальня, наявність інтернету);
- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти школи є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності в школі;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;

- моніторинг ресурсного потенціалу школи;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища школи;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти.

РОЗДІЛ VII

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Реалізація змісту освіти у школі та досягнення прогнозованого результату її роботи забезпечується програмно-методичним матеріалом, що відповідає переліку навчальних програм для учнів з інтелектуальними порушеннями, а саме:

1 клас – за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 26.07.2018 р. № 816 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної освіти для учнів 1 класів з інтелектуальними порушеннями»;

2 клас - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 02.07.2019 р. № 917 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 2 класу з порушеннями інтелектуального розвитку», розробленою під керівництвом .Б. Шияна О.Я, Савченко, Р.;

3 клас - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 26.07.2018 р. № 814 (додаток 11) та наказ МОН України від 01.04.2020 р. № 467 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 3 класу з порушеннями інтелектуального розвитку»;

4 клас - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 29.01.2021 р. № 121;

5-10 класи - за Типовими навчальними планами спеціальних шкіл загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженими наказом МОН України від 12.06.2018 р. № 627 (додаток 18).

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку початкової школи спеціальних закладів (класів) здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку /навчально-методичний посібник/ (далі - Критерії) авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко та ін. – К., ІСП НАПН України, 2020 (схвалено до використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами науково-методичною комісією з спеціальної педагогіки Науково-методичної ради МОН схвалено для використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (лист Інституту модернізації змісту освіти (далі - ІМЗО) від 22.07.2020 № 22.1/12-Г-623).

Зазначеними Критеріями відповідно до НУШ передбачені свідоцтва досягнень. Їх видають учням початкової школи двічі – після першої чверті (щоб зафіксувати відправну точку) і наприкінці навчального року. У Критеріях подано зразок бланку свідоцтва досягнень та підходи щодо його заповнення.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з порушеннями інтелектуального розвитку школи II ступеня здійснюється за Критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку /навчально-методичний посібник/ авт.: О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко, Н.А. Ярмола та ін.: за ред.: О.В. Чеботарьової. – К., ІСП НАПН України, 2019 (схвалено до використання у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами науково-методичною комісією з спеціальної педагогіки Науково-методичної ради МОН).

У 1-4 класах предмет «Музика» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки

НАПН України «Програми з музики та співів для учнів 1-4 класів», автор Н.О. Квітка, Л.Й. Левченко-Бутуханова, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 1 кл. – 1 год./тиж.
- 2 кл. – 1 год./тиж.
- 3 кл. – 1 год./тиж.
- 4 кл. – 1 год./тиж.

У 5-8 класах предмет «Музика» інваріантної складової вивчається за програмою, затвердженою МОН України з «Музичного мистецтва» для 5-8 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, 2020 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.
- 6 кл. – 1 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.
- 8 кл. – 1 год./тиж.

У 1-7 класах предмет «Розвиток мовлення» інваріантної складової вивчається за програмою схваленою на засіданні науково-методичної ради КНЗ «ЧОПОПП» Черкаської облдержадміністрації від 06.06.2016 року протокол № 2 «Програма з розвитку мовлення для учнів 1-7 класів загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», 2016 рік:

- 1 кл. – 4 год./тиж.
- 2 кл. – 4 год./тиж.
- 3 кл. – 4 год./тиж.
- 4 кл. - 4 год/тиж.
- 5 кл. – 2 год./тиж.
- 6 кл. – 2 год./тиж.
- 7 кл. – 2 год./тиж.

У 8 класі предмет «Розвиток мовлення» інваріантної складової вивчається за програмою з корекційно-розвиткової роботи, затвердженою МОН України «Розвиток мовлення» для учнів 8 класу для дітей з порушенням

інтелектуального розвитку, Дубенок О. В. КЗ «Черкаська спеціальна школа черкаської обласної ради», 2017 р.

У 9 класі предмет «Розвиток мовлення» інваріантної складової вивчається за програмою з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 9 класу для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Чиж В. М. Золотоніська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат, 2018 р.

У 10 класі предмет «Розвиток мовлення» інваріантної складової вивчається за програмою з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 10 класу спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями /І.М. Литвин, Т.В. Демиденко, С.С. Шамрай, КЗ «Смілянська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат І-ІІ ступенів Черкаської обласної ради» – Черкаси: КНЗ «ЧОПОПП ЧОР», 2019.

У 1-4 класах предмет «Ритміка» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Корекційно-розвивальні програми для учнів підготовчого, 1-4 класів з порушеннями розумового розвитку», Л.Й. Левченко, Київ 2016 рік, зокрема:

- 1 кл. – 1 год./тиж.
- 2 кл. – 1 год./тиж.
- 3 кл. – 1 год./тиж.
- 4 кл. – 1 год./тиж.

У 1-4 класах заняття з ЛФК інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Корекційно-розвивальні програми для учнів підготовчого, 1-4 класів з порушеннями розумового розвитку», автори І.В. Бобренко, Київ 2016 рік, зокрема:

- 1 кл. – 1 год./тиж.
- 2 кл. – 1 год./тиж.
- 3 кл. – 1 год./тиж.
- 4 кл. – 1 год./тиж.

У 5-10 класах заняття з ЛФК інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Програма з корекційно-розвиткової роботи. Лікувальна фізична культура для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями», автори І.В. Бобренко, Київ 2016 рік, зокрема:

- 5 кл. - 2 год./тиж.
- 6 кл. – 2 год./тиж.
- 7 кл. – 2 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.
- 10 кл. – 2 год./тиж.

У 5-7 класах предмет «Трудове навчання»: (Швейна справа) інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», автори Л.І. Остапенко, С.І. Алексєєва, Л.О. Карнаухова, Київ 2015 рік, зокрема:

- 5 кл. – 7 год./тиж.
- 6 кл. – 8 год./тиж.
- 7 кл. – 8 год./тиж.

У 8 класі предмет «Трудове навчання»: (Квітникарство) інваріантної складової вивчається за програмою для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку, 2016 р. Рекомендовано МОН України Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України. Автори: Чеботарьова О.В., кандидат педагогічних наук, ст. наук. співробітник лабораторії олігофренопедагогіки Інституту спеціальної педагогіки НАПН України, зокрема:

- 8 кл. – 8 год./тиж.

У 5-7 класах предмет «Трудове навчання»: (Художня обробка деревини та металу) інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», автори Т.Б. Шкільна, В.О. Ясько, Київ 2015 рік, зокрема:

- 5 кл. – 7 год./тиж.
- 6 кл. – 8 год./тиж.
- 7 кл. – 8 год./тиж.

У 8-10 класі предмет «Трудове навчання»: (Столярна справа) інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку», Укладач: О.М. Павлюченко, С.В. Гаврись, 2016 рік, зокрема:

- 8 кл. – 8 год./тиж.
- 9 кл. – 11 год./тиж.
- 10 кл.-18 год./тиж.

У 9-10 класах предмет «Трудове навчання»: (Швейна справа) інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9(10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Швейна справа. 8-10 класи. Київ 2016. Укладачі: Остапенко Л.І., Алексєєва С.І., Карнаухова Л.О.

- 9 кл. – 11 год./тиж.
- 10 кл. – 18 год./тиж.

У 5-10 класах предмет «Українська мова» інваріантної складової вивчається за навчальними програмами з української мови для 5-10 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними

порушеннями, затвердженими Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України. *Укладачі:* Кравець Н.П., Утвенко Н.О., Київ – 2019, зокрема:

- 5 кл. – 3 год./тиж.
- 6 кл. – 3 год./тиж.
- 7 кл. – 3 год./тиж.
- 8 кл. – 3 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.
- 10 кл. - 2 год./тиж.

У 5-6 класах предмет «Українська література» вивчається за програмою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», Укладач: А.М. Висоцька, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 2 год./тиж.
- 6 кл. – 2 год./тиж.

У 7-10 класах предмет «Українська література» інваріантної складової вивчається за навчальними програмами з української літератури для 7-9 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями, затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України, 2019 рік, зокрема:

- 7 кл. – 2 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.
- 10 кл. – 2 год./тиж.

У 7-9 класах предмет «Історія України» вивчається за програмою затвердженою затвердженою МОН України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей». Укладач: Ю.М. Косенко, 2015 рік, зокрема:

- 7 кл. – 2 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.

У 10 класі предмет Основи правознавства вивчається за навчальними програмами для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх закладів для дітей з порушенням інтелектуального розвитку Основи правознавства 10 клас. Укладач: Косенко Ю.М., Київ - 2016 рік, зокрема:

- 10 кл. – 1 год./тиж.

У 5 класі предмет «Я у світі» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою Міністерством освіти і науки України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для підготовчого, 5-6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», автор С.В. Трикоз, Г.О. Блеч, Київ, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.

У 5-7 класах предмет «Образотворче мистецтво» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5–9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей». Укладач: І.В. Дмитрієва, Київ, 2015 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.
- 6 кл. – 1 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.
- 8 кл. – 1 год./тиж.

У 5 класі предмет «Математика» інваріантної складової вивчається за навчальними програмами для підготовчого, 1-5 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей, затвердженими МОН України. Укладач: Н.І. Королько, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 5 кл. – 4 год./тиж.

У 6-7 класах предмет «Математика» інваріантної складової вивчається за навчальними програмами для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово-відсталих дітей (6 - 7 клас), затвердженими МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України. Укладач: Н.І. Королько, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 5 год./тиж.
- 7 кл. - 4 год./тиж.

У 8-10 класах предмет «Математика» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Програма для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Математика 8-10 класи. Київ – 2016 рік. Н.І.Королько

- 8 кл. – 4 год./тиж.
- 9 кл. – 4 год./тиж.
- 10 кл. – 4 год./тиж.

У 5 класах предмет «Природознавство» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: С.В. Трикоз, Г.О. Блеч, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.

У 6-7 класах предмет «Природознавство» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: С.В. Трикоз, Г.О. Блеч, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 1 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.

У 8-9 класах предмет «Природознавство» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом

спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 8-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку» Укладач: С.В. Трикоз, Г.О. Блеч,, видавництво Київ, 2016 рік, зокрема:

- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.

У 6-9 класах предмет «Географія» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 6-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: Л.К. Одинченко, Т.Ю. Скиба, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 2 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.

У 7-9 класах предмет «Фізика і хімія у побуті» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: : І.В. Татьянчикова, Л.А. Співак, видавництво Київ, 2016 рік, зокрема:

- 7 кл. – 2 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.

У 10 класі предмет «Фізика і хімія у побуті» інваріантної складової вивчається за програмою для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. 10 клас, затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України Укладачі : І.В. Литвин І. М., Вакуленко О. А.,Вакуленко В. В., Демиденко Т. В. – Черкаси: КНЗ «ЧОПООП ЧОР», 2019, зокрема:

- 10 кл. - 1 год./тиж.

У 5 класі предмет «Основи комп'ютерної грамотності» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: : С.О. Кликова, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.

У 6-10 класах предмет «Основи комп'ютерної грамотності» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: С.О.Кликова, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 1 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.
- 8 кл. – 1 год./тиж.
- 9 кл. – 1 год./тиж.
- 10 кл. – 1 год./тиж.

У 5 класі предмет «Основи здоров'я» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: : І.В. Гладченко, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 1 год./тиж.

У 6-7 класах «Основи здоров'я» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: : І.В. Гладченко, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 1 год./тиж.
- 7 кл. – 1 год./тиж.

У 8-9 класах предмет «Основи здоров'я» інваріантної складової вивчається затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями» Укладач: : І.В. Гладченко, видавництво Київ, 2016 рік, зокрема:

- 8 кл. – 1 год./тиж.
- 9 кл. – 1 год./тиж.

У 5 класі предмет «Фізична культура» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: І.В. Бобренко, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 5 кл. – 2 год./тиж.

У 6-7 класах «Фізична культура» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 5-9 (10) класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: І.В. Бобренко, видавництво Київ, 2015 рік, зокрема:

- 6 кл. – 2 год./тиж.
- 7 кл. – 2 год./тиж.

У 8-10 класах предмет «Фізична культура» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 8-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку» Укладач: І.В. Бобренко, видавництво Київ, 2016 рік, зокрема:

- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.
- 10 кл. – 2 год./тиж.

У 1-4 класах предмет «Соціально-побутове орієнтування» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою МОН України та Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України «Навчальні програми для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей» Укладач: Н.А. Ярмола, видавництво Київ, 2014 рік, зокрема:

- 1 кл. – 2 год./тиж.
- 2 кл. – 2 год./тиж.
- 3 кл. – 2 год./тиж.
- 4 кл. – 2 год./тиж.

У 5-10 класах предмет «Соціально-побутове орієнтування» інваріантної складової вивчається за програмою затвердженою листом Міністерства освіти і науки України № 1/11-4787 від 21.12.2001 року МОН України та Інститутом інноваційних технологій і змісту освіти «Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей», автор Н.А. Гіренко, Г.М. Мерсіянова, видавництво Київ, 2010 рік, зокрема:

- 5 кл. – 2 год./тиж.
- 6 кл. – 2 год./тиж.
- 7 кл. – 2 год./тиж.
- 8 кл. – 2 год./тиж.
- 9 кл. – 2 год./тиж.
- 10 кл. – 2 год./тиж.